

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

20. వింశః సర్గః - తారావిలాపః

కిష్కింధాకాండ వింశః సర్గః (20)

// తారావిలాపః //

రామచాపవిసృష్టేన శరేణాంతకరేణ తమ్ |
 దృష్ట్వా వినిహతం భూమౌ తారా తారాధిపాననా || 1 ||
 సా సమాసాద్య భర్తారం పర్యప్యజత భామినీ |
 ఇషుణాభిహతం దృష్ట్వా వాలినం కుంజరోపమమ్ || 2 ||
 వానరేంద్రం మహేంద్రాభం శోకసంతప్తమానసా |
 తారా తరుమివోన్నూలం పర్యదేవయదాతురా || 3 ||
 రణే దారుణ విక్రాంత ప్రవీర ప్లవతాం వర |
 కిం దీనామపురోభాగామద్య త్వం నాభిభాషసే || 4 ||
 ఉత్తిష్ఠ హరిశార్దుల భజస్య శయనోత్తమమ్ |
 నైవంవిధాః శేరతే హి భూమౌ నృపతిసత్తమాః || 5 ||
 అతీవ ఖలు తే కాంతా వసుధా వసుధాధిప |
 గతాసురపి యాం గాతైర్కాం విహాయ నిషేవసే || 6 ||
 వ్యక్తమన్యా త్వయా వీర ధర్మతః సంప్రవర్తితా |
 కిష్కింధేవ పులీ రమ్యా స్వర్గమార్గే వినిర్జితా || 7 ||
 యాన్యస్తాభిస్త్యయా సార్ధం వనేషు మధుగంధిషు |
 విహృతాని త్వయా కాలే తేషాముపరమః కృతః || 8 ||
 నిరానందా నిరాశాహం నిమగ్నా శోకసాగరే |
 త్వయి పంచత్వమాపన్నే మహాయూథపయూథపే || 9 ||
 హృదయం సుస్థిరం మహ్యం దృష్ట్వా వినిహతం పతిమ్ |
 యన్త శోకాభిసంతప్తం స్ఫుటతేఽద్య సహస్రధా || 10 ||
 సుగ్రీవస్య త్వయా భార్యా హృతా స చ వివాసితః |
 యత్తు తస్య త్వయా వ్యష్టిః ప్రాప్తేయం ప్లవగాధిప || 11 ||
 నిఃశ్రేయసపరా మోహోత్త్వయా చాహం విగర్జితా |
 యైషాఽబ్రవం హితం వాక్యం వానరేంద్ర హితైషిణే || 12 ||
 రూపయౌవనదృష్టానాం దక్షిణానాం చ మానద |
 నూనమప్పరసామార్య చిత్తాని ప్రమథిష్యసి || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

కిష్కింధకాండ

20. వింశః సర్గః - తారావిలాపః

కాలో నిఃసంశయో నూనం జీవితాంతకరస్తవ |
 బలాద్యేనావపన్నోఽసి సుగ్రీవస్యావశో వశమ్ || 14 ||

వైధవ్యం శోకసంతాపం కృపణం కృపణా సతీ |
 అదుఃఖోపచితా పూర్వం వర్తయిష్యామ్యనాథవత్ || 15 ||

లాలితశ్చాంగదో వీరః సుకుమారః సుఖోచితః |
 వత్స్వతే కామవస్థాం మే పితృవ్యే క్రోధమూర్ఛితే || 16 ||

కురుష్వ పితరం పుత్ర సుదృష్టం ధర్మవత్సలమ్ |
 దుర్లభం దర్శనం వత్స తవ తస్య భవిష్యతి || 17 ||

సమాశ్వాసయ పుత్రం త్వం సందేశం సందిశస్వ చ |
 మూర్ఛి చైనం సమాఘ్రాయ ప్రవాసం ప్రస్థితో హ్యసి || 18 ||

రామేణ హి మహాత్కర్మకృతం త్వామభినిఘ్నతా |
 ఆన్యణ్యం చ గతం తస్య సుగ్రవస్య ప్రతిశ్రవే || 19 ||

సకామో భవ సుగ్రీవ రుమాం త్వం ప్రతిపత్స్వసే |
 భుంక్ష్వ రాజ్యమనుద్విగ్నః శస్త్రో బ్రాతా రిపుస్తవ || 20 ||

కిం మామేవం విలపతం ప్రేష్ణా త్వం నాభిభాషసే |
 ఇమాః పశ్య వరా బహ్విర్భార్యాస్తే వానరేశ్వర || 21 ||

తస్యా విలపితం శ్రుత్వా వానర్యః సర్వతశ్చ తాః |
 పరిగృహ్యంగదం దీనం దుఃఖార్తాః పరిచుక్రుశుః || 22 ||

కిమంగదం సాంగదవీరబాహో విహాయ యాస్యద్య చిరప్రవాసమ్ |
 న యుక్తమేవం గుణసన్నికృష్టం విహాయ పుత్రం ప్రియపుత్ర గంతుమ్ || 23 ||

కిమప్రియిం తే ప్రియచారువేష మయా కృతం నాథ సుతేన వా తే |
 సహంగదాం మాం స విహాయ వీర యత్ప్రస్థితో దీర్ఘమితః ప్రవాసమ్ || 24 ||

యద్యప్రియం కించిదసంప్రధార్య కృతం మయా స్యాత్తవ దీర్ఘబాహో |
 క్షమస్య మే తద్ధరివంశనాథ వ్రజామి మూర్ఛ్నా తవ వీర పాదా || 25 ||

తథా తు తారా కరుణం రుదంతీ భర్తుః సమీపే సహ వానరీభిః |
 వ్యవస్యత ప్రాయముపోపవేష్టు మనింద్యవర్ణా భువి యత్ర వాలీ || 26 ||